

Psalms

signant et eminentia vite et deum quae portat exaltat. **Cantus.** **Fasciculus**
quod super lus myrra dilectus meus mibi infi vbera mea comorabit
bos exal tate:bi innuit. **Dan.** **q. vbi dicit q. lapis q. pccusserit statua**
factus e mons magnus. lapis e vir sanctus. statua eyma
go mundi erecta in cordib. boim mundanor. hanc pcutie
cum mundu ptemnit. Coz. vii. Qui vtun hoc mundo tan
q. nō vtant. pterit em bec figura bui? mundi. sup terrā ante
peccator. e gloria dñi: cum ipi pccata pfitentur. Josue. vii.
Da gloriam dño deo israel et confitere tc.

Ps. vii.

Ch. psalmus. **LVII**

Vere vtiq. iusticiam loquimini:
recte iudicate filij hominum.

Titulus. In finem ne corrumpas vel disperdas David in tunculi descriptio. Idem habuum in precedentis psalmi titulo. et ideo non optet iterum exponere. Supra oravit ecclesia vel ipse Christus caput ecclesie propter quatuor persecutio. scilicet Martyricidum. Hereticorum. Falsorum fratrum et antipetri. hic autem loquitur prophetas in psalmis Christi vel ecclesie vel viri iusti contra quintam persecutio. scilicet iudeorum que fuit prima. Moraliter autem contra malos iudices et platos. Intentio est monere ne quis Christi regno contradicat: sed ad eum quilibet redeat. Modus tripartitus est. Primum exprobat iudicis ne nos ei similia faciamus. Secundo dicit quod erit eis retributio ibi (deus conteret). Tercio ostendit correctionem iustorum qui sequitur de ultione iniquorum ibi (letabitur). Dicit ergo Christus ad iudeos omnes (filii hominum). scilicet prophetas (si vere vtiq. iusticiam loquimini) quod facitis dicit: Magister scimus qui ave rapaces tecum. Mathe. xxiiij. (Recte iudicate) crededo me esse veracem non dicendo me demonium habere: sed non recte iudicatis Probatio.

Allegorice de christo.

Etenim in corde iniurias operamini
in terra iniusticias manus vestre coccinat.

Ecccl. i. qd iniurias opamini. licet non recte iudicat. qd fabricatis contra me malas cogitationes et hoc facitis existentes (in terra). i. diligentes terrena mittentes ne amittatis locum et gentem. Ita cogitatis et cum potestis facere (manus vestre coccinant). i. congregat iniurias sic sumuntur manus ad latram vel manus eorum dicuntur phalanges vel principes vel potestates eorum qui iniurias concinnabat in coeli ihsus suis. Job. xi. Collegerunt pontifices et pharisei concilium aduersus Iesum tecum. Et quomodo est hoc. Ecce.

Alienati sunt peccatores a vulua: et terra

uerunt ab utero locuti sunt falsa.

Alienati sunt peccatores a vulua. i. psciti sunt a deo fore peccatores antequam nascerentur (errauerunt ab utero). i. prescriti sunt erraturi cum adhuc essent in utero: vel sic possent dicere nos iusti sumus quia sumus filii abrae et ancestorum patriarcharum. ppter hoc improprietateis quod degenerant dicens (alienati sunt peccatores) iudei (a vulua). i. a. p. g. nitoribus suis facti sunt alieni per modum similitudinem: unde dicit eis Eccl. i. Attende ad petram: unde excisi estis tecum. et post attendite ad abraham patrem vestrum et ad Sarah quem peperit vos (errauerunt ab utero) ne faciatis sequi vestigia paterna (locuti sunt falsa) dicentes se esse filios abrae. vñ Job. viii. Si filii abrae estis opera abrae facite. Sunt autem plures peccatores qui libenter audiunt verba doctrine et resiliunt a peccatis: sed iudei non sunt tales: immo obstinati sunt ita quod nec verbis domini audire volebant: vñ dicit dominus subdens.

Furo illis sum similitudinem serpentis: si
cut aspidis surde et obturatis aures suas.

Furo illis iudeis (sum similitudinem serpentis). i. obstinatio ira quod irreuocabilis est: et cuius serpentis (sicut aspidis surde) et quare surde: quod (et obturatis aures suas) et sic obturans aures suas.

Que non exaudiet vocem incantantium
et venefici incantantis sapienter.

Que non exaudiet vocem) In hac similitudine tagit natura aspidis. Aspis enim serpens est quod forte vimibus medicaminis que videt in cantatore: ne vocem eius audiat: altera aurem affigit terre altera sumitate caude obturat: sic iudei obtutus rauert aures suas ne dominus sapienter incantans eos incatetur: obtutus rauert in qua terra id est terrenorum amore: quod dominus iudei. predicabat ptemptu temporalium: et ipsi amabat ea et cauda que tegit posteriora id est falsis prophetis scribis videlicet et phariseis quod ei contraria predicabant et peccata palliabantur sic erunt cauda turpia tegetes. Esa. ix. Prophetia loquens mendacium ipse est cauda.

Moralit loquitur ad prelatos et iudices et clericos dicentes
(o filii hominum) non brutorum quasi dicat o vos qui rationabiles esse debetis (si vere vtiq. iusticiam loquimini) quod tota die faciunt disputantes et colloquentes de iusticia (recte iudicante) sum rectitudinem legis sum ordinem iuris. Deut. xvij. Iudices et magistrorum constitutus sunt indicent populum iusto iudicio: quasi dicere non timet in ore habeatis iusticiam et opere. Notandum est autem quod ad recte iudicandum multa sunt necessaria que concurrent debent in iudicibus nostris.

Ad iudicandum

Primo et quod principiantur ipsi faciant. i. Pet. viij. Justum est recte multa contumelias in iudicium incipiatur a domo domini: non sicut multi faciunt te currere debent quibus Mathe. xxij. Qui alligant onera gravia et importantia et imponunt super humeros hominum digito autem suo non lunt ea mouere. Oportet etiam quod ex charitate faciat iusticiam. Sapientia. i. Diligite iusticiam.

Secundo ut ordinem iuris non permittant. Deut. xvij. Postquam sedetur in solo regni sui describet sibi deuteronomium legis et post sequitur ut non declinet in partem dexteram vel sinistram.

Tercio ut veritate cause plene inuestigetur. vñ Job. xxix. Causam quam nesciebat diligenter inuestigabam.

Quarto personam non accipient. Proverbi. xxvij. Qui cognoscit in iudicio faciem non bene facit.

Quinto ut non cedant fauori vel clauori multorum. Exodi xxij. Ne sequaris turbam ad faciendum malum nec in iudicio plurimorum acquiesces sententie ut et vero deus.

Sexto ut ppter timorem non declinet a rectitudine iudicij. Eccl. vii. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrumpere iniurias ne forte extimescas faciem poteris.

Septimo ut non plus debito compatiantur. Exod. xxij. Paraperis non misereberis in iudicio.

Octavo ut munera non accipient. Exodi. xxij. Ne accipias munera que execant etiam prudentes et subvertent verba iustorum.

Nono ut nullas preces in preiudicium aduertere partis admittantur: unde beatus Bernardus. Consilio non prece gerendum est ubi autem non licet facere quod od volo quis locus rogandi: quasi dicat nullus. hec ergo nouem necessaria sunt ad recte iudicandum ergo (recte iudicante) sed non ne pater omne iudicium dedit filio. Job. v. ita: sed iudices et prelati sunt vicarii Christi: unde necessaria est eis ut recte iudicent et caute cum tantum tam iusti iudices vices gerant. ii. Paral. xix. Vide quod faciat. non enim hominis exercetis iudicium sed dei et quodcumque indicaueritis vos redundabit.

Judicium violat. Violatur autem iudicium multipliciter.

Melignentia. Jere. xlviij. Maledictus qui opus dei faciat negligenter.

Ignorantia. Jere. ii. Tenentes legem nescierunt me.

Luxuria pellis vel possessionis vel infamie vel parentum.

Eccl. vii. Noli querere fieri iudex nisi valeas irrumpere iniurias.

Amore. Actu. xxij. Volens autem felix prestare gratiam iudeis: reliquit paulum vincum.

Odio. Act. xxij. Tu sedens iudicas me sum legem et contra legem iubes me percuti.

Munere. Miche. iii. Principes eius in muneribus iudicabant.

Inuidia. iii. Reg. xxij. Facite nabothe sedere inter primos.

Personarum acceptione. Eccl. xx. Est quod per confusione perdit animam suam et alibi: prudenter persone perdit et persona autem acceptione perdet se.

Moraliter. **Aba.**cuc. j. Nō puenit ad finē iudiciū idcirco egredieſ iudicium queriſ. **Bis** oibus dī **Eſai.**x. Vle qui conuant leges iniquas. Et poſſent dicere ad qd mones nos. Nōne recte iudicam? et respondet nō (etem in corde iniqtates opamini tē.) qd dicit inique ſunt vefte cogitationes et inuile opationes: vel ſic iniq̄ iudices eſtiſ in deliberađo et iniuiſt i exequēdo: hoc ē qd dicit (etem i corde opamini) i.cogitationis. cordis eīn opatio nibil aliud eſt qd cogitatioñl affectio (iniqtates). i.iniq̄ iudiciale petār b (i tra) s. cor hntes i tra. Mā ſi i celo eēt pueratōra nibil iniqui cogitaret. nec ſi eēt in iſerno eēt qd ibi nō fit niſi iuſcia: de talib⁹ iudicib⁹ or. **Dan.**xii. Venerut duo pſbri pleni iniqua cogitatione aduersus iuliamā ut interficeret eaz. **Susanna** q bona mulier erat q etiā interptat liliū v̄l grā vel obtinuerit gratiā: ſignat iuſtos et iuocētes aduersus qd piaui iudices iniq̄ cogitat: et qd inique cogitat ad effectū pducit: vñ dicit (inuſticias). i.inuſta iuera (maius vefte cōcinnat). i.cōgregat. p̄. Dextera eoz repleta emunerib⁹. **Dan.**xii. Egressa ē iniq̄as de babylone a ſeniorib⁹ iudicib⁹ q videbanē regere populu. Poteſt etiā fieri ſermo nō tñ ad platos ſ ad oes homines qd qlibet ſe ipm t facta ſua debet iudicare non ſcite ſed recte. ſua dī iudi. **C**eſide. j. **Lor.**xiiij. Leteri dijudicent. care recte et **C**eſ mundo. j. **Lor.**vi. Sancti de mūdo iudicabūt. nō ſice r b **C**eſ dyabolo. j. **Lor.**vj. Angelos iudicabimus. multiplicat. **C**eſ nobisplis. j. **Lor.**xj. Si noſmetipos dijudicarem? **C**eſ deo. **Dich.**ij. Cū iſrael iudicabīt.

Ceſ die Romanoz. xiiij. Alius iudicat inter diē et diem. **C**eſelite. Proverbio. xxv. Iudiciū determinat causas. **C**eſ tpe. Jerevij. Lurtur et byrundo tē. **C**eſ morte. Ecc. xlj. Mors bonū ē iudicium tuū. **C**eſ mortuo. Ecc. xxxvij. Memoz eſto iudic̄ mei ſic ei erit et tuū nubi beri et tibi bodie in requie mortui rehſeſce. re fac memoriai cuius: de oibus iſtis dicit (recte iudicate ſili boim) ſ multi nō recte iudicat: ſ in corde iniqtates operant. in corde eīn bois ē pſſtis et quāl pſſtorū inter caſtitate et luxuriā. ſobrietate et crapulā. paupertate et ambitio ne labore et ocium: et ſic de alijs: ſ sepe dat iniqua ſententia p vicio ptra virtute. ſ. qñ virtus expellit et viciū eligit. **Ezeb.**xij. Iniquitatem iniquitatē iniquitatē ponā cam. **Mich.**q. Vle qui cogitationis inutile et opamini malū in curibidibus veftris in luce matutina faciunt illud quoniā contra deū est manus eoz: hoc eſt quod hic ſequitur (inuſticas manus vefte concinnant) i.congregant (Alienati ſunt) De platis pmo poſteſ legi quia poſſet aliquis dice. re quare pdicta diſcunt de platis noſtris ipi ita sancti ho mines videbanē anteç pmo uerenē: et repondet albiuc (Alienati ſunt a vulua) qd hypocrite erant et cū eſſent in vulua. i. in matrice ecclie. q.infantes etiā tunc alieni erāt a deo licet p hypocriſm ostenderet ſe eſſe familiares deo ut poſſent prodire ad lucem et naſci ad prelationem quāl aſſumpti de latere. de quibus tamē dicit per. **Oſee.**vij. Ipsi regnauerūt et non ex me: pncipes extiterūt et non cognoui p approbationē (Alienati ſunt) ergo per peccatum (a vulua) id eſt anteç fierent prelati (errauerant) per diſcoram intentionem qua ad prelationem aspirabant (ab vtero) id eſt anteç extiterūt de vtero ecclie ut in capite po nerentur (locuti ſunt falsa) pretendētes em exteriū ſanctitatem hoc ipſo dicebant ſe eſſe ſanctos: ſed cū in occul to peccatum lateret mentiebantur. j. **Timotbe.**iii. In hy pocriſi loquentium mendacium et cauteriatam habent ū ſuam conſcientiam et quandoq ſiunt tales prelati exigen tibus peccatis ſubditoreū. vnde **Job.**xxvij. Prop̄ pecca ta populi permittit dominus regnare hypocritam. v̄l (ali enati a vulua) id eſt a xp̄i patientia cuius vicarii ſunt (er rauerūt ab vtero) id eſt a xp̄i misericordia cuius miniftri ſunt. **Eſai.**xlvi. Audite domus iacob et omne residuum do mus iſrael q portarūni a meo vtero qui geſtamini a mea vulua. Poſſet aliquis dicere tollerandū eſt q tales preſi ciantur: quia quando ſunt facti prelati: aduo cant bonos consiliarios. et acquiescent bonorum consilio et correccio ni. Non dicit imo (furor illis ſuā ſimilitudinē ſerpentis)

q. d. ſi quis attenteſ eos reprobendere: ipſi incipiunt furere et venenum eſfundere aduersus eum. **Eſai.**xij. De radi ce colubri egreditur regulus. ij. **Reg.**xxiiij. Preuaricatores quāl ſpine euellentur vniuersi qui non tollunt manib⁹ et ſi qd tangere eos voluerit armabitur ferro et ligno lanceato (ſicut aspidis ſurde et obturantis aures ſuas) istorum aures obturantur terra. i. ſoilicitudine tempora lium et cauda. i. ſimulatione bone intentionis. Dicit enim eis qui eos arguunt: nō poſſimus noſtra regere et ſeruare niſi ita et ita faciamus. Item dicunt eos arguitis noſt iudicatis de occultis. Noſ facimus iſta bona intentione vel cauda eſt eoz ſequela. ſez multitudiſi aſſentiuſ adulantum eis et laudatiū peccatorem in desideriis anime ſue: vnde omnino ſurdi ſunt ad correctionem. **Eſai.**xliij. Quis cecus niſi ſeruus meus et quis ſurdus niſi ad quez nuncios meos niſi. vnde ſequitur (que non exaudiet vo cem incantantium) vere qui vult eis aliquid perſuadere oportet q ad modum incantantis ſe habeat videlicet ve ſuauiter et leniter loquatur et cum obſecratione alio quid effugient ſtatiū manuſ illius: et bene ſeruant in ſe proprieṭatē capitū gaudentes quia ſunt capita populoz. **Sapi.**vj. Auditore reges prebete aures vos qui contineſtis multitudines et placetis vobis in turbis nationuz: ſic enim eſt de capite quod in animali nibil eſt ita difficile ad exco rianum ſicut caput: ſic in tota ecclie nibil ita difficile eſt ad corrigeendum ſicut prelati: cōmuniter autem de omnibus poſteſ dici (alienati ſunt peccatores a vulua tē) id eſt ab infantia ceperunt peccare (errauerunt ab vtero) id eſt: vel a matre et patre habent materiam et cauſam peccati. multi enim filios et filias ſuas quos deberent eruditire ac bonū: eruditūt ad peccandum. **Jere.**vij. Filii colligunt ligna et patres ſuccendit ignē et mulieres coſpergunt adipez (lo cuti ſunt falsa) qd ſtatiū affluſtunt mentiri iurare et blaſphemare. p̄. Juuenes eoz comedet ignis. ſ. peccatuſ. exemplū de iuueniē qñq̄ annoz de q narrat beat. **Greg.** qd didicerat blaſphemare ſuſſocatus ē a dyabolo: et qd quātio ſunt parui et iuuenes peccare affluſtunt ido poſtea eoz rigi nō poſſunt. vnd **Jere.**vij. Si mutare poſteſ etbyops peilem ſuā: aut pardus varietates ſuas: et vos poſteritus bñ facere cū diſcueritis malū. Prover. xxv. Proverbiū ē adoleſcēs iurta viam ſuā etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea ideo dicit **Eſai.**vii. Filii tibi ſunt erudi illos a puericia illorū: ppter hoc ſequit (furor illis ſuā ſimilitudinē ſerpentis tē) vſq in finem. poſſunt autē h distingui et notari diuerſa peccata: peccatuſ luxurie ibi (alienati ſunt ptoz a vulua) i. alieni a deo facti ſunt ppter peccatuſ vulue. **Ecd.**pit. Quidū et mulieres apostatare faciunt ſapientes: v̄l (alie natū ſunt) i. infaniunt ex libidine ptra naturā que alienat (a vulua) et errare ſacit ab vtero. iſtud em peccatuſ p omib⁹ alijs vſum ratioſ auſert. **Eze.**xxij. Fornicata ē oolla et infaniuit ad amatores ſuos: et poſt tradidi eā i manū amatorū ſuoz ſup quoz infaniuit libidine (errauerunt ab vtero) ecce peccatuſ gule et bñ dicit (errauerūt) qd error ē facere ventrē ſuū deū. **Phil.**vi. Quoz deus venter eſt (et locuti ſunt falsa) ecce peccatuſ mendaciū ſeu lingue (furor illis ſuā ſimilitudinē ſerpentis) ecce ira et inuidia. naturale. **Duo** q ob em odiū ē ſerpentis ad hominem. dictū ē em ei. **Ben.**ij. Iniciicias ponā inter te et mulierē: ipa cōteret caput tuum et tu insidiaberis calcaneo eius. Itē ſerpens venenū fun dit in q notaſ inuidia. **Sap.**ij. Inuidia dyaboli mors in travit in orbē terrarū (ſicut aspidis ſurde et obturatis aures ſuas) ecce obſtinatio et ſupbia. aliud ē em eſſe ſurdus naturaliſ: aliud ē pſtruire aures ſpontanee. Per pmo ſignificat obſtinatio. per ſecundū ſupbia. Prover. xxvij. Qui obturat aures ſuas ne audiat legē: oratio ei erit ere crabilis. Duo autē obturat aures aspidis ut dictū ē ſic ho minū aures terra. i. amor terrenoz et cauda. i. ppoſitū ho ni ſuas et melioris vite (q nō exaudiet vocē incantantium) i. pdcatoroz. **Ecclesiasti.**vij. Quis medebit in cantatori et ſerpēt pcuſſo (teuenefici) i. xp̄i (incantatiſ ſapienter) et eos de occultis ettrabat ad lucē grē. **Eſai.**vj. Sup forami na aspidis etiā caueris reguli q ablactat ſuerit manū ſuā

E
Duo q ob
em odiū ē ſerpentis ad hominem. dictū ē em ei. **Ben.**ij. Iniciicias ponā inter te et mulierē: ipa cōteret caput tuum et tu insidiaberis calcaneo eius. Itē ſerpens venenū fun dit in q notaſ inuidia. **Sap.**ij. Inuidia dyaboli mors in travit in orbē terrarū (ſicut aspidis ſurde et obturatis aures ſuas) ecce obſtinatio et ſupbia. aliud ē em eſſe ſurdus naturaliſ: aliud ē pſtruire aures ſpontanee. Per pmo ſignificat obſtinatio. per ſecundū ſupbia. Prover. xxvij. Qui obturat aures ſuas ne audiat legē: oratio ei erit ere crabilis. Duo autē obturat aures aspidis ut dictū ē ſic ho minū aures terra. i. amor terrenoz et cauda. i. ppoſitū ho ni ſuas et melioris vite (q nō exaudiet vocē incantantium) i. pdcatoroz. **Ecclesiasti.**vij. Quis medebit in cantatori et ſerpēt pcuſſo (teuenefici) i. xp̄i (incantatiſ ſapienter) et eos de occultis ettrabat ad lucē grē. **Eſai.**vj. Sup forami na aspidis etiā caueris reguli q ablactat ſuerit manū ſuā

Psalmus

Flumenū ducas b̄ signifi-
cates & quo p̄st p̄dica-
tores dicunt
benefici.

mittet. dicit autem veneficus a veneno faciendo. venenū autem duas habet significatiōes: uno mō idem ē qđ virus. Alio modo idē ē qđ tinctura b̄m illud Assyrio satiata veneno. T̄ps ergo dicit veneficus id ē tinctura: quæstes suas tinxit propio sanguine. Esa. lxvij. Quis ē iste qđ venit de edom tinctus vestib⁹ de bofra. p̄dicatores etiā & plati isto mō dicunt benefici: qđ vestes dñi. i. populos de quibus sit vestis domini. Esaie. xliv. Omibus bis velut ornamento vestieris: tincta in baptismo. vñ baptismus interpr̄ta tinctura. Alio mō dicit xps & prelati & p̄dicatores benefici a viru qđ malos in oricāt. b̄m illud. n. Cor. ii. Alijs sumus odo: mortis in morte. Itē dñs facit qñq; de vino tyriacā ut de peccatis p̄petratis sit homo cautior & fortior: post lapsum: et in amore dei feruētior. Eccl. xxj. Fili peccasti ne adiicias iterum.

CBeus conteret dentes eorum in ore ipso rum: molas leonum confringet dominus.

Dens conteret Secunda pars ubi dicit qđ sit retributio indeorū: & enimerat mala eoz. Primi ē contrito eoz. vñ dē dicit (conteret dentes eoz). i. dolosa verba (in ore ipo rū) ut nō audeant p̄ cōfusionē aliquid plus loq;. hoc factus ē quādō silentiū imposuit saduceis & phariseis. Mathei xxiij. vbi dicit: Audietes pharisei qđ silentiū imposuisset saduceis cōuenient in vñ: & interrogavit eū vñ ex eis tē. & post responſionē eius sequit et nemo poterat respōdere ei: verbū nec ausus fuit quisq; ex illa die cū amplius interrogare. Secundū ē qđ dñs contruit minas & inclamatiōes eoz. vñ sequit (molas leonū cōfringet dñs). i. minas ferociū in deo: qđ aspides erant insidiando & leones cōminando & inclamando crucifige crucifige: horū molas cōfregit i resurrectionē sua. Secunda pena fuit annibilatio poterat glorie eoz: vnde addit.

And nihilum deuenient tanq; aqua decurrens intendit arcum suū donec infirmetur. **T**anq; aqua decurrit. i. sicut correns qđ in hyeme impetuose & supbe fluit sed in estate deficit: sic isti in p̄secutione p̄pi impetuose & supbe curribat: vñ dicit dñs in ps. **T**orrentes iniquitatēs turbaverunt me & paulo post ad nibilū redacti sūt p̄ Cytū & vespasiānū. **Q**uarta ē cōminatio dñi qua eis cōminat nisi ouerant: vñ dicit (intendit arcū suū). i. vñdictā. ps. Arcū suū tetendit (donec infirmetur) ad emēdationē sicut paulus et cecatus ē ut clari videret cecidit ut fortis resurgēt: vel nisi velint cōverti (conēcī firmēt) in malū b̄m illud infirmabūt & peribunt a facie tua. **Q**uinta pena ē captiuitas iudeorum. vnde sequitur.

Sicut cera que fluit auferentur. supercecidit ignis et non viderunt solem.

Sicut cera qđ fluit auferent īd est sine difficultate captiui ducent. **S**erra ē accumulatio p̄tōr̄. nec illi igni restitunt s̄ ille ignis (absorbet eos) sicut spinas (sicut viñtēs) licet se sp̄naliū viuere dicāt. & hoc sicut (in ira). i. sicut fit ex ira dei qđ iratus ēis & hoc fiet donec ī fine reliquie isti salve siāt. hoc ē qđ dicit (p̄tōr̄ intelligerēt spine vñstre). i. vos qđ estis cibis ignis & alios pungitis (ramnū). i. antip̄m. q. d. in peccati suis manebūt iudei donec post mortez antip̄i intelligent fraudē & maliciā ipius. & tūc qđ residui erūt cōuerterēt ad dñm. p̄ ramnū autē intelligit antip̄s bacōne qđ ramnus ē tener & utilis. s̄ in estate sic idurescit qđ secari nō pōt s̄ frangi. sic atip̄s p̄mo videbit utilis b̄m illud. n. **B**essa. n. **C**ui aduētus in omni vtute & signis & pdigij mendaci-

bus s̄ pre supbia ita frigidus fiet qđ nō poterit scindī gladio lingue bois. & frangēt potestate dei. q. **B**essalon. n. **Q**uē dñs iesus interficiet sp̄n os sui. vñ sic (supercedidit ignis) iudei iudei. & nō viderūt solem xp̄m per fidem (p̄misq;) i. donec (intelligerēt) in fine munci (spinevē) i. finales iudei (ramnū). i. antip̄m & tūc (absorbet eos) i. affliget eos pueros ad xp̄m (sicut viñtēs). i. sicut ali. os xp̄ianos (sicut). i. qđ (in ira) qđ finget se ec p̄m. **J**udi. ix. Dixerit oia ligna ad ramnū. i. iudei ad antip̄m venit impera nobis (t̄ dixit eis) si vere me regem vobis p̄stitui stis venite & sub vmbra mea reçescite. si autē nō vult̄ egrediaq; ignis de ramno & deuoret cedrus libani s̄ ipo interfecto & xp̄o apparēt in iudicio: tūc exultabūt oia ligna siluaz a facie dñi. **M**oralit̄ dī de malis marie de detracitorib⁹ (deus p̄teret dentes eoz in ore ipo) qđ enīz morat̄ dēt alios punient in dentibus **G**al. v. **S**i inuicē mordet̄ & comedit̄ videte ne ab inuicē plummamini. **A**poc. xvij. **L**ōmanducauerūt linguas suas p̄ dolore (molas leonū p̄fringet dñs) leo b̄ dentes fetidos: sic detractores loquentes semp de fetore alioz. **E**t nota qđ b̄ dicit duo (dentes & molas) dētes dicit incisivos qđ bus incident cib⁹ (molas) qđ bus molit̄. s. dentes posteriores qđ vocant molares: p̄ dētes ḡ b̄ intelligit futuratio qđ ponit scissimā ī bonos. per **S**usurratio molas detracțio qđ diminuit bonū alterū. **D**e p̄ma **E**ccl. & detracțio xxvij. **S**usurro & bilinguis maledict⁹ multos ei turbauit significauit pacēhabētes lingua tercia multos p̄mouit & dispergit illos p̄ dentes & molas. **R**eg. xij. **C**oterebā molas iniq;: & dētibus illi auserebā predā: sit autē detracțiois tres species. **P**rima est veri boni diminutio vñ denigratio. **S**ecunda veri malii augmentatio vñ manifestatio. **T**ercia falsi mali impoſitio & de his dicit **D**an. vij. **E**cce alia bestia s̄lis vñlo ī p̄te stetit & tres ordines erat ī ore ei. **D**eut. xxij. **H**ētēs bestiarū immutā ī eos (ad nibilū deueniēt). i. ad dyabolū qđ dicit **E**zec. xxvij. **N**ibili fact⁹ ē (tanq; aqua decurrēs) fluīt ad mare & qđ fluīt ad mare ad nibilū deuenit qđ nomen amittit: sic isti viñtētes ī amaritudinē īfernū: nomen qđ sibi fecerūt ī terra amittent. **P**roverbio. x. **N**omē impiorū putrefacet. ps. **P**erit memoria eoz cū sonitu: vñ diues nō noiaq; qđ sepultus ī īfernū. **L**uc. xvij. **E**t nō poterēt b̄ evadere (qđ dñs intendit arcū suū). i. minas (donec infirmēt) sicut supra expositiū ē de iudeis: hoc etiā b̄ dī dē faultū hū? mūdi qđ quātūcūq; se exaltēt sublimes b̄ mūdūtū mortales sūt (tandē ad nibilū deueniēt tāq; aqua decurrēs) mortalitas ei n̄a ē aqua decurrēs: vñ. n. **R**eg. xij. **O** ē morimur: & qđ aque dilabimur ī terra qđ nō reuerent̄: & hoc cito erit qđ (intendit arcū suū). i. cōminatiōne ī iudicio. **A**bac. iii. **S**uscirāt̄ suscitabis arcū tuū. **G**reg. in arcu quāto longius trahit̄ corda tāto diffīcilius erit sagitta sic iudiciū quāto magis diffīcilius tanto sinū diffīcilioz expectat̄ (donec infirmēt) in corpe. i. arcus postq; tensus ē ī voluntate tendētis & vt sagittā mittat: ita ī voluntate dñi ē mittere sagittā infirmitatē vt moriat̄ b̄. **J**ob. xij. **D**reies dies hois sunt nūterus mensū eius apud te ē. ps. arcū suū tetendit & parauit illū: & in eo parauit vasa mortis. i. infirmitates qđ afferrūt mortē (sicut cera qđ fluit auferēt) b̄ erit ī iudicio qđ dñs veniet ad iudiciū cū igne sic dī ī ps. **I**gnis an ip̄s p̄cedet: tūc fluet cera. i. p̄tōres fragiles. vñ ī ps. **M**ōrēs sicut cera fluerūt a facie dñi & alibi sicut fluit cera a facie ignis. sic p̄reāt p̄tōres a facie dei sic ergo (auferēt) iusta illud. **E**sa. xxvj. **L**ollat̄ impī ne videat gloriā dei. & **J**ob. xxvj. **A**userebā de p̄spectu meo p̄pter maliciā suā. qđ cīm noluerūt p̄uidere cīm b̄ ī via. idō non videbūt eum facie ad faciem ī patria. ideo sequit (supercedidit ignis) libidinis & cupiditatē de p̄mo dicit **J**ob. xxvj. **I**gnis ē vñq; ad p̄sumationē dēvorans. **D**ese

Rāno assi milat̄ anti cōfusus.

en. Job. xv. Ignis deuorabit tabernacula eorum qui libenter inuera accipiuntur (et non viderunt sole) Dan. viii. Declinare, ruit oculos suos ut non videret celum. Gen. v. Sol intelligenter non illuminat nobis. sicut enim virus excedat ad peluum calidum quoniam ponit ante oculos eius: sic peccatores ad ignem peccatorum excedat ut etiam deo viri vici cogiteret. vii. dicit Gregorius de luxuria: cum luxuria semel mente invaserit nullum bonum cogitare puerum nec solu deo non cogitantur: sed nec de diabolo lo cuius medietate sunt qui eos absorberet: unde sequitur (quodque intelligenter spine vestre rannum tecum) spine sunt peccatores. Illud. i. Sicut spine se inuidet colectum sic puerum eorum pariter potantur: rannus est dyabolus qui sicut rannus Primum est mollis suggestio delectatione peccati: sed postea convertit in spinas soluedo penitentia: hoc autem non intellegunt peccatores donec veniant ad tormentum: et ideo permittunt se absorberi ab eo per peccatum. hoc est quod dicit (proutque intelligenter spine vestre rannum) id. antequam peccatores intelligantur: aboliri (absorberi eos sicut in ira) quod licet in tentatione se simuler amicunt: tamen in ira faciet et odio. Apoc. xii. Et terre et mari quod descendit ad vos dyabolus habens iram magnam sciens quod modicum tempus habet (absorberi) dico (eos sicut viuetes). id. videamus viuetes vita grecorum. id. tangere hypocritas Apoc. viii. Scio opera tua quod non habes quod viuas et mortuus es. Eccles. viii. Vidi impios sepultos quod etiam cum abduciverent in loco sancto erant et laudabant in civitate quasi iustorum operum: et quod multos tales qui vivere videntur absorberet dyabolus per hypocrisim. id. dicitur de Job. xl. Absorberet fluminum et non mirabile: et habet fiduciam quod influat iordanis iros et per fluminum intelligunt boies fluviales ad peccatum: de quibus non miratur dyabolus: nec per magno habet quoniam absorberet eos: per iordanem qui interpellat descendit eorum siue riuis iudicium intelligunt clerici vel religiosi qui debent esse humiles: et placati qui habent alios indicare de his profidit dyabolus qui influunt in eos eius: et plerique influunt sub pallio hypocrisie et mortui sunt: licet videantur viuetes et in loco sancto ut deus in persona auctoritate in religione vel in scolis vel in ecclesiis suis signum autem mortis huius quod dicit apostolus. i. Thessalon. v. Vidi quod in delicia est viuetis mortua est ergo multo fortius clericus et religiosus et platus et tales absorberet dyabolus id est de facili glutinari sicut aqua liquida quam etiam bibit equus frenatus. Propterea (quodque intelligenter tecum) spina pungens et laceras: clericus peccatis et secundalizans. Ezechiel. xxviii. Non erit ultra domum israel offendiculus amaritudinis et spina dolorum inferens undeque rannus est malus platus qui non potest gerere: sed nescire passere per habens folia molliam. i. Job: sed postea durescere taliter eligunt spine. Esai. xxxviii. Namavit pectoris alter ad alterum exemplum. ii. Para. xxv. Carduus qui est in libano misit ad cedrum libani dicens: da filiam tuam filio meo vrorem et ecce bestie que erat in silva libani transierunt et coculauerunt carduus: carduus est diues clericus: nam spina diutie dicuntur. Matthaei. xiiii. Cedrus Christus. Eccl. xiiii. Quasi cedrus exaltata sum in libano: eius folia est ecclesia quam petit carduus vrorem filio suo: ad litteras sed bestie silue. i. principes seculi consultant carduus id est diutie clericus: antequam habeat filiam cedri vrorem.

Letabitur iustus cum viderit vindictam manus suas lauabit in sanguine peccatorum.

Letabitur iustus) Tercia pars in qua ostendit quod ex eo quod mali puniunt sequitur utilitas bonorum. Prima utilitas quod ex hoc sequitur est quod boni gaudebunt de vindicta malorum. Unde dicit (letabitur iustus cum viderit vindictam) Proverbi. ro. Lamentem dominum gloriose enim magnificatus est equum ascensorem: piecit in mare: sed contrarium videt Proverbi. xxiij. Cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuum et Job. xxxi. Si gaudis sum ad ruinam eius qui me oderat. Solatio in via condolendum est miseris primorum: sed tamquam gaudendum est quando dominus castigat eos: virga correctionis et emendationis in patria autem congratulandum est iusticie dei simul cum ipso finit quod de hoc dicit Proverbi. i. Ego quoque in interiori vestro ridebo. et de nobis dicit supra in psalmi. Sup eum ridebunt et dicent

ecce homo qui non posuit deum adiutorem suum tecum. Secunda utilitas est correctio vite. unde additum manus suas lauabit in sanguine peccatorum id est opera sua corriget et mundabit iustus per pena peccatorum. Proverbiorum. xix. Pestilente flagellato sapientior erit stultus. Tertia est confessio laudis. unde sequitur.

Et dicet homo si virtus est fructus iusto utrumque est deus iudicans eos in terra.

Et dicet homo. i. utens ratione (si virtus est fructus iusto) virtus sequitur quod est deus iudicans eos. i. malos (in terra). i. in propria. q. d. sicut iusto dat deus per ius meritis vero probat: sic iusto iudicio permittit malo ut hic deficiat et quod noceat noceat abducatur: et quod in sorribus est sorribus deficiatur abducatur. Apocalypsis. vi. Motandus autem quod est fructus iusto in via et in patria unde dicitur quod deus iustus in via et in patria.

Fructus iste in via et in patria.

Et dicitur iusto bene. quoniam fructus ad invenientiam suarum comedetur. et Hebrews. xi. Omnis quidem disciplina in presenti videatur non esse gaudium sed meroris. postea autem pacatissimum fructus exercitatis per eam reddetur iusticie. Galatian. iii. Honor laborum gloriosus est fructus ad quem nos educat Iesus Christus fructus ventris. Amen.

LVIII

Ecce psalmus. Ps. lviij.

Ecce psalmus de inimicis meis de te me Ps. lviij. **A**bus et ab insurrectibus in me libera me. **C**ripte me de inimicis meis. Titulus. In fine ne perdas vel corrupcas dñi in tituli inscriptione quando misit saul et custodiavit dominum eius ut interficeret eum. **I**ste titulus in parte supra habitus est expositus videlicet usque ibi quando misit saul et est sensus tituli. p. iste dirigere nos (in fine) monet (ne corrupcas vel perdas dñi in tituli inscriptione) qui dicit ipsum esse regem quod tamquam facere noluit (saul) id est concilius in deo (quoniam misit et custodiavit dominum eius) se pulchri (ut interficeret eum). i. non enim eius et famam extingueret. p. iste tripartitus est. Primo petit Christus qui in passione positionis liberari ab inimicis iudeis et orat pro salute gentium. Secundo confirmat salutem gentium et orat pro salute iudeorum ibi (conuertentur) Tercio affirmat salutem iudeorum et petras gratias agit ibi (conuertentur) Primo ergo notandum quod quatuor sunt genera inimicorum: quidam enim innocentem solo desiderio non audentes vel crudeliter eos prouincere in dicta via facta: quidam prouincunt in verba contumelie dicentes fratri suo racham vel fatum. alii prodeunt in verba et alaps citra sanguinem: alii usque ad effusionem sanguinis procedunt. contra ista quatuor dicit hic quatuor verba (cripe me) o deus pater dicit Christus (de inimicis meis) iudeis inuidentibus et voto nocturno tibi dico (deus) qui potes mens qui vis et debes (et ab insurrectibus) et maledicta et blasphemias (in deo Christo) id est contra me (libera me).

Cripte me de operantibus iniuriam et de viris sanguinum salua me.

Cripte me de operis iniq. i. colaphizantibus et flagellantibus me (et deviris sanguinum salua me) i. de crucifixoribus vel potest legi quodque persecutions de quibus supra dicitur est videlicet antipati et falsorum fratrum hereticorum martyricidum iudeorum. Dicit ergo in psalma eccliesie Christi (cripe me de inimicis meis) i. de antipatianis. p. Crie me ab nomine malo id est antipato (et ab insurrectibus in me) i. a falsis fratribus qui intra surgunt libera me (cripe me de operantibus iniuriam) i. de hereticis de quibus dicit petrus. ii. ii. Sectas non meruerunt introducere (et deviris sanguinum salua me) id est martyricidus.

Cquia ecce ceperunt omnia mea: irreverentur

3